

Revisorernas redogörelse för år 2023

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt särskild revisionsplan. Granskningen har skett utifrån den lagstiftning och det regelverk som reglerar revisorernas uppgift. PwC har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att bedöma om verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2023. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom utsänt beslutsunderlag, protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna har även under oktober månad 2023 till Kommunfullmäktige avlämnat ett utlåtande avseende kommunens delårsrapport per 31 augusti 2023.

Väsentlighets- och riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorernas granskning under 2023 baseras på genomförd bedömning av väsentlighet och risk.

Granskning av årsredovisning och god ekonomisk hushållning 2023

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Österåkers kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2023-01-01–2023-12-31. Resultatet av det sakkunniga biträdets granskning framgår av bilaga "Sakkunnigt biträdes yttrande". Baserat på yttrandet bedömer vi revisorer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen uppfyller kraven i LKBR.

Vi har låtit PwC granska årsredovisningen med fokus på god ekonomisk hushållning och balanskravet för år 2023. Av revisionsrapporten framgår att kommunen enligt årsredovisningens återrapportering i huvudsak uppnår såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål fastställda i budget 2023. Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2023 och konstaterar att resultat innebär att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning. Ett balanskravsresultat om 178,6 mnkr innebär att kommunen uppfyller det lagstadgade resultatmålet för en ekonomi i balans.

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

Granskning av delårsrapport per augusti 2023

I samband med granskningen av delårsrapport lämnade revisorerna följande redogörelse mot bakgrund av PwC:s granskning:

”Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att årligen granska resultaten, delårsrapporten och årsredovisning. Ansvaret för att upprätta dessa rapporter vilar på styrelsen.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisions sed kommunal verksamhet.

I granskning av delårsrapport riktas fokus på om det finns förutsättningar att mål för god ekonomisk hushållning respektive balanskrav kommer att uppnås för helåret.

Revisorerna samlade bedömning är följande:

- Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om.
- Resultatet i delårsrapporten är delvis förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige beslutat om.
- Resultatet i delårsrapporten visar att balanskravet kommer att uppfyllas.”

Grundläggande granskning 2023

Granskningen syftar till att bedöma huruvida Kommunstyrelsen och nämnderna under året har arbetat på ett tillfredsställande sätt med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet samt om följsamhet finns till berörd lagstiftning och andra regelverk. Granskningen har genomförts via studier av budget, protokoll och nämndernas samt Kommunstyrelsens verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser för 2023. Nedan lämnas våra bedömningar mot bakgrund av den grundläggande granskningen, med kommentarer per nämnd vid avvikelser:

Byggnadsnämnden har bedrivit verksamheten ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll, Nämnden har delvis bedrivit verksamheten ekonomiskt tillfredsställande. Det föreligger en ekonomisk avvikelse om -1,8 mnkr (23%), där nämnden vidtagit åtgärder men dessa inte fått genomslag på resultat för helåret.

Kommunstyrelsen har bedrivit verksamheten ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Kultur- och fritidsnämnden har bedrivit verksamheten ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har bedrivit verksamheten ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har bedrivit verksamheten delvis ändamålsenligt. Nämnden uppfyller 2 av 6 indikationer för verksamhetsmål. 2 anses delvis uppfyllda och 2 saknar bedömning/uppföljning. Nämnden har bedrivit verksamheten ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Socialnämnden har bedrivit verksamheten ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Utbildningsnämnden har bedrivit verksamheten delvis ändamålsenligt. Nämnden uppfyller 3 av 15 indikationer för verksamhetsmål. 8 anses delvis uppfyllda och 4 saknar bedömning/uppföljning. Nämnden har bedrivit verksamheten ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Vård- och omsorgsnämnden har bedrivit verksamheten delvis ändamålsenligt. Nämnden uppfyller 5 av 23 indikationer för verksamhetsmål. 5 anses delvis uppfyllda och 13 saknar bedömning/uppföljning. Nämnden har bedrivit verksamheten ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Överförmyndarnämnden har saknat underlag för att bedöma verksamhetens ändamålsenlighet. Nämnden har bedrivit verksamheten delvis ekonomiskt tillfredsställande och med en delvis tillräcklig intern kontroll. Nämnden uppfyller två av sex indikationer för verksamhetsmål. Två anses delvis uppfyllda och två saknar bedömning. Då nämnden inte antagit några mål för perioden saknas underlag för att granska ändamålsenligheten. Nämnden gör ett resultat mot driftbudget om -0,87 mnkr (17%) som nämnden har mindre rådighet över och med anledning av bristande underlag bedöms den interna kontrollen delvis vara tillräcklig.

Särskilda granskningsinsatser

De granskningar som redovisas nedan avser år 2023. För att sammanfatta innehållet i granskningarna återges respektive missiv som åtföljt granskningsrapporten nedan.

Förstudie rörande digitalisering

Vi har låtit genomföra en förstudie avseende digitalisering på en övergripande nivå i Österåkers kommun.

Efter genomförd förstudie kan vi konstatera att den kommunövergripande visionen inte är direkt kopplad till digitalisering. Istället har visionen brutits ner till strategiska spår i strategin för verksamhetsutveckling. Dessa strategiska spår syftar till att bidra till att uppnå visionen. Detta visar på en holistisk syn på digitalisering som ett medel för att uppnå organisationens övergripande mål. Vi noterar vidare att kommunen aktivt valt att inte ta fram separata styrande dokument för digitalisering. Istället betraktas digitalisering som ett integrerat element i verksamhetsutvecklingen. Detta tyder på en syn på digitalisering som en integrerad del av organisationens strategi snarare än som en isolerad process, vilket vi ser som positivt.

Förstudien visar också att förvaltningarna och digitaliseringsenheten har handlingsplaner som inkluderar både verksamhetsutveckling och digitalisering. Dessa planer följs upp på

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

aktivitetsnivå inom respektive förvaltning och årligen på politisk nivå genom verksamhetsberättelser. Detta ger en strukturerad och genomtänkt ram för att driva digitaliseringsprojekt och säkerställa ansvar.

Kommunen har en struktur för att stödja digitaliseringsinitiativ och verksamhetsutveckling. Genom en kombination av finansiering från förvaltningarna, möjligheten att ansöka om medel utanför budgetprocessen, nära samarbete med digitaliseringsenheten, kontinuerlig uppföljning och en systemförvaltningsmodell finns det tillräckliga resurser och strukturer på plats för att säkerställa digitaliseringsarbetets framgång.

Kommunen har en fungerande ansvarsfördelning och organisationsstruktur för digitaliseringsarbetet där digitaliseringsenheten agerar som huvudsakligt stöd för att främja verksamhetsutveckling ute på förvaltningarna. Baserat på förstudien kommer vi revisorer inte genomföra någon fördjupad granskning rörande digitalisering för närvarande. Vi rekommenderar dock Kommunstyrelsen att:

- formalisera och dokumentera strukturen för att skapa en tydligare grund för nuvarande organisation.
- säkerställa att systemförvaltningsmodellen implementeras ändamålsenligt och att utsedda systemägare och systemförvaltare har en god förståelse över sitt ansvar.

Förstudie rörande ny organisation

Vi har låtit genomföra en förstudie avseende den nya politiska organiseringen i Österåkers kommun. Förstudien visar följande:

- Beslutsunderlagen ger en bild vilka bakomliggande syften som ligger till grund för ny politisk organisation. Mätbara mål för organisationsförändringen saknas.
- Ansvaret för att verkställa den nya organisationen vilar i första hand på kommunstyrelsen respektive kommundirektör.
- Kommunstyrelsen har föreslagit fullmäktige att tekniska utskottet tilldelas en egen drift- och investeringsbudget för år 2023. Vi finner detta olämpligt utifrån ett ansvarsprövningsperspektiv och välkomnar att motsvarande lösning inte återfinns för 2024.
- Kommunstyrelsen har tagit fram förslag till reviderade reglementen för kommunstyrelse och nämnder. Reglementena är i hög grad förenliga med fullmäktiges beslut om ny politisk organisation. Några mindre avvikelser har noterats.
- Kommunstyrelsen och nämnder har reviderat delegationsordningar under 2023. Delegationsordningar är i hög grad förenliga med fullmäktiges beslut om ny politisk organisation. Flera avvikelser av mer generell karaktär har dock noterats.
- Kommunstyrelsen ska löpande pröva om den nya organisationen är ändamålsenlig. Särskilt uppdrag i verksamhetsplan 2023.

Granskning av utredningstider inom barn- och ungdomsvården

Vi har låtit genomföra en granskning av utredningstider inom barn- och ungdomsvården.

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att Socialnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig handläggning av utredningar, med avseende på utredningstider.

Granskningen visar bl a att det finns vissa brister vad gäller förmågan att slutföra utredningar inom lagstadgade tidsgränser, samt att nämnden inte säkerställer att man får uppföljning av handläggningstider kopplat till skyddsbedömningar och förhandsbedömningar. Vi ser det som positivt att det finns dokumenterade rutiner som utgör ett stöd i arbetet med genomförande av skyddsbedömningar och som syftar till att säkerställa att dokumentation sker i enlighet med gällande krav.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar vi Socialnämnden att:

- Säkerställa att data för förhandsbedömningar går att följa för samtliga anmälningar
- Säkerställa att utredningar genomförs inom lagstadgad tidsgräns
- Ta del av regelbunden uppföljning avseende tider för förhandsbedömning och skyddsbedömningar

Granskning av oegentligheter inom upphandling och inköp

Vi har låtit genomföra en granskning av om kommunstyrelsen har säkerställt ett förebyggande arbete mot oegentligheter avseende upphandlingar. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen inte helt har säkerställt ett förebyggande arbete mot oegentligheter avseende upphandlingar.

Granskningen visar bl a att det används riskanalyser för att medvetandegöra och upptäcka risker i upphandlingsprocessen. Vi konstaterar att riskanalyser görs inför upphandlingar, och att kommunstyrelsen beaktat mutor, jäv och korruption i sin internkontrollplan. Samtidigt ser vi ett behov av att Kommunstyrelsen kontinuerligt arbetar vidare och utvecklar arbetet med riskanalyser. I granskningen noteras att relevanta riktlinjer finns men att de endast delvis efterlevs.

Vi bedömer även att avtalstrohet är ett utvecklingsområde. En alltför hög andel av de stickprov som gjorts inom granskningen visar på brister vad gäller fakturerade priser, antingen för att verifiering mot prislistor inte varit möjligt, att inköpta varor inte funnits med i avtalade prislistor eller att fakturerat pris inte stämt med avtalat pris. Vi ser detta resultat som allvarligt och som ett viktigt område att stärka.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att styrdokumenterna är aktuella och kända.
- Utveckla styrdokumenterna relaterade till risken för oegentligheter/välfärdsbrott. Med fördel bör styrdokumenterna definiera "oegentlighet" och exempelvis omfatta bisysslor och tydliggöra ansvaret avseende oegentligheter/välfärdsbrott.
- Säkerställa att löpande informationsinsatser och utbildningar kring oegentligheter/välfärdsbrott ges till verksamheterna.
- Säkerställa en hög avtalstrohet. Rekommendationen innefattar särskilt att säkerställa att fakturerade priser sker i enlighet med avtal.

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

- Överväga att upprätta en uppförandekod för leverantörer i syfte att tydliggöra för kommunens leverantörer vilket förhållningssätt som gäller inom ramen för oegentligheter.

Övrigt om årets granskning

Under året har vi löpande översänt resultatet av våra olika granskningsinsatser, i form av revisionsrapporter med tillhörande missiv, till revisionsobjekten, dvs styrelse och nämnder. I våra missiv anger vi vilken typ av respons som önskas från de granskade, samt när ett svar förväntas. Vi har under året även träffat företrädare för styrelsen och nämnderna vid ett antal tillfällen. I oktober stod revisorerna i Österåkers kommun värdar för ett erfarenhetsutbyte med kommunrevisorer från andra kommuner i norra Stockholms län.

Åkersberga, datum enligt digital signatur

Bengt Olin

Deltagare

BENGT OLIN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: BENGT Å OLIN

Bengt Olin

2024-04-10 07:49:19 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post